

Nové Mitrovice

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Blovice

Nadmořská výška: 555 m n. m.

Počet obyvatel: 352

Adresa URL: www.novemitrovice.cz

Okres: Plzeň-jih

GPS souřadnice: 49.579579N, 13.683628E

První pís. zmínka: 1626 (398 let)

PSČ: 335 63

Historie obce Nové Mitrovice

První písemná zpráva o obci pochází z roku 1626. V té době byla obec ještě pouhou osadou jménem "Hutě", kterou tohoto roku tvořilo pouze 8 chýší a patřila k Železnému Újezdu, který byl založen v roce 1349. Jak sám název napovídá, těžila se již v první polovině 17. století na území dnešních Mitrovic železná ruda. Ke konci 17. století se zde, na místě s názvem "Na stříbrných horách", dokonce dolovalo stříbro, naleziště však nebylo velké, a proto byla těžba záhy ukončena.

Obec dostala název po rodu Vratislavů z Mitrovic (na Sedlačansku), kteří své panství, včetně Nových Mitrovic, spravovali ze Spáleného Poříčí, kde měli své sídlo. Název "Nové Mitrovice" jako takový, je v čížkovské kronice poprvé zmíněn až roku 1708. Hrabě Václav Hynek Vratislav z Mitrovic sem povolal na práci mnoho horníků, hutníků i dělníků německých. Staré hutě tak byly zvětšovány, přestavovány a chýší v osadě přibývalo, až vznikla vesnice. Hrabě zde nechal rovněž postavit několik nových domků o dvou světničkách a v roce 1717 zde, dle historických pramenů, stálo již stavení osmnáct. Jiří Zdeněk Vratislav z Mitrovic zde pak nechal vystavět dřevěný jednopatrový zámeček, poplužní dvůr a hostinec. Obyvatelstvo se na tomto území v době rozmachu těžby a zpracování železné rudy zabývalo zejména touto činností, zatímco práce na polích, kterých zde bylo málo a jejich půda byla navíc kamenitá a neúrodná, tvořila jen obživu doplňkovou. O tomto faktu svědčí koncentrace povolání jako šichmistr, horník, slévač, kolmesr (měřič dřevěného uhlí na vytápění hutní rudy) a uhlíř (pálil dřevěné uhlí v milířích ve zdejších lesích).

V roce 1715 převzala od Vratislavů z Mitrovic spálenopoříčské panství hraběnka z Clary a Aldringen, Anna Polyxena, rozená des Fours. V tomto období byl další rozvoj hutnictví a železářství v Nových Mitrovicích pozastaven, spíše upadal. Některé německé rodiny hutníků a dělníků se vystěhovali zpět do rodné země a ostatní se podřídili nadcházející situaci a začali se více věnovat zemědělství. V nových Mitrovicích se tím v 18. století konečně zvýraznila řemesla a živnosti jako - mlynář, kolář, šenkýř a kovář. V roce 1722 byl, za podpory hraběnky Anny, položen základní kámen k budoucí osmiboké kapli sv. Jana Nepomuckého, jež byla roku 1726 vysvěcena. Sloužila především potřebám zdejších horníků. Roku 1727 byla v obci nedaleko fary vanském domku (dnes čp. 28) založena škola, kterou navštěvovaly i děti z Mítova. Od téhož roku byla v obci zřízena administratura, jež byla v roce 1747 dokonce povýšena na faru. Tím přestaly být Nové Mitrovice závislé na Čížkově, k jejímž faře až doposud náležely. Duchovní měl prozatímně bydlet ve zdejším dřevěném loveckém zámečku, ale protože k výstavbě nového farního domu nedošlo, byla fara zřízena v onom zámečku.

V roce 1749 prodala hraběnka Anna celé spálenopoříčské panství Metropolitní kapitole u sv. Víta v Praze, která je držela až do zrušení patrimoniálního zřízení do roku 1850, kdy začaly Nové Mitrovice

opět patřit pod Okresní úřad Rokycany až do roku 1855. Z tohoto období, přesněji z roku 1760, pochází socha Panny Marie Svatohorské stojící dnes na návsi v obci. V roce 1766 byl vysvěcen novomitrovický kostel a v roce 1785 byly "dvorním dekretem" upraveny hranice novomitrovické farnosti, pod níž od této doby spadaly i obce Chynín, Mítov, Planiny a Nechanice.

V roce 1821 byla též upravena škola, byla pro ni postavena nová jednopatrová budova (dnes čp. 70), která byla kryta šindelem a v tomto původním stavu zůstala až do roku 1897. Teprve roku 1898 byla provedena její přestavba, při níž byla střecha i stropy staré školy úplně strženy, takže zůstaly pouhé zdi. Budova byla západním směrem rozšířena o dvě učebny a přikryta taškami. Přechodně se vyučovalo také v jiných pronajatých domech čp. 28, 15, 9 a 97.

V roce 1825 žilo v obci Nové Mitrovce 425 obyvatel, z nichž 14 bylo židovské národnosti. V roce 1843 se počet lidí zvýšil již na 699. Ke starším řemeslům a živnostem výše jmenovaným přibýly roku 1836 nové - pekař, truhlář, bednář, hrnčíř, krejčí, švadlena a kupec, další řemesla v souvislosti s rozvojem a oživením těžby železné rudy přibyla pak roku 1841 - 1867, a to havíř, pecíř a horolez. Hutnictví hrálo v životě obyvatel obce klíčovou úlohu a zabývalo se jím 114 dělníků, kteří ročně vyrobili 13 100 centů litiny a železa v ceně více než 52 000 zlatých.

Nejstarší novomitrovická pec prý stávala pod místní nádržkou, o čemž svědčí dodnes zachovalá velká hromada strusky pod stupníkem a dále pak jméno místní trati směrem k lesu vedle stupníku "Na peci" a v neposlední řadě v sousedství stojící panská hájovna čp. 2 a 111, bývalý "šichthaus" (hutní dům). Tato nejstarší pec byla v provozu do roku 1838 a stávala až do čtyřicátých let 19. století. Stavba nové pece byla započata roku 1838 a byla postavena v místě, kde nyní stojí dům čp. 102 (proto také místní označení "V hutí"). Poprvé byla uvedena do chodu roku 1841 a fungovala až do roku 1867. V roce 1847 byl v nové huti vyroben železný kříž, který stojí dodnes na návsi.

Vyhaslá pec pak stála ještě řadu let a byla postupně rozebírána občany, kteří potřebovali stavební materiál. Na jejím místě byl v 90. letech 19. století postaven dům (dnes čp. 102), který je v současné době majetkem obce. V místě, kde stávala kolna na materiál železné huti, byla v roce 1868 zbudována sklárna fungující až do roku 1931. Mnoho zdejších obyvatel našlo v této sklárně obživu a pro její provoz byli povoláni skláři také z Pelhřimovska, Pacovska a dalších míst. Pozůstatkem sklárny je dnes již jen vysoký komín.

Z původní zástavby lidové architektury se do dnešní doby v obci nejlépe dochovalo roubené stavení s čp. 39 pocházející patrně z 18. století. Ostatní roubená stavení doznala s přibývajícimi léty větších stavebních úprav. Od roku 1868 do roku 1945 patřily Nové Mitrovce pod okresní úřad v Plzni. V tomto období dosáhl počet obyvatel v obci nejvyššího počtu od doby jejího založení, v roce 1880 to bylo 830 lidí. Rovněž novomitrovická škola zaznamenala roku 1872 nejvyšší počet žáků, a to 408, v dalších letech, z důvodu vzniku samostatných škol v okolních obcích, počet školáků už jen klesal, klesal ovšem také počet obyvatel vesnice, roku 1890 zde žilo 706 lidí a k roku 1930 se počet usedlíků snížil na 580. Za zmínku jistě stojí i záslužná společenská a vzdělávací činnost zdejšího obyvatelstva, roku 1893 byl v Nových Mitrovicích založen sbor dobrovolných hasičů, roku 1894 Občanský vzdělávací spolek "Pravda" a v roce 1941 divadelní spolek "Maska". Z významných osobností pocházejících z Nových Mitrovic je třeba jmenovat známého spisovatele, novináře a vlastence Josefa Lindu, hudebníka a skladatele Dr. Emanuela Maršíka, varhaníka Františka Fraského, hudebníka a skladatele Ludvíka Lošťáka a v neposlední řadě akademickou malířku Olgu Hovorkovou - Skaličkovou.

